

21.8.2022, Telecí

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

POZDRAV Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Hospodin je vyvýšený, ale hledí na poníženého, zdálky pozná domýšlivce. I když jsem v soužení, ty mi zachováš život, vztáhneš ruku proti hněvu mých nepřátel a tvá pravice mě spasí. Hospodin za mě dokončí zápas. Hospodine, tvoje milosrdenství je věčné, neopouštěj dílo vlastních rukou! (Ž 138, 6-8)

PÍSEŇ 672 Dej nám moudrost,

VSTUPNÍ MODLITBA

Pane Bože,
máme za sebou další týden plný práce, starostí, nesplněných úkolů, ztrát blízkých i vzdálených. Máme za sebou další týden, kdy jsme se opět nezastavili, nedali přednost svému bližnímu, pořád jsme museli něco dělat. A máme za sebou další týden plný obav a strachů, co s námi bude, co nás zase čeká a co je opět před námi. Prosíme, dej nám aspoň chvíli, abychom se mohli usebrat a naslouchat Tvému Slovu, které je stále tytéž, ale přece nás může v něčem oslovit. Prosíme, pomáhej nám v našem zápase s neznámým, díky němuž však poznáváme Tvou tvář a může nám být zachován život. Amen.

1. ČTENÍ Mt 26, 36-46

PÍSEŇ 673 Dej odvahu včas slyšet,

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,
prosíme Tě za všechny, kdo s někým nebo něčím zápasí.
Prosíme Tě, abychom si uměli najít čas bavit se i o něčem hlubším, než jak jsme zvyklí.
Prosíme Tě, pomáhej nám poznat, že tím pravým požehnáním se i my můžeme stát, když budeme znát nejen Tvé jméno, ale i to své.
Prosíme Tě za všechny, kdo bojují se zlem, ale i o Tvou přítomnost, která by je z toho mohla vyvést. Dej nám dost sil to zlé také porážet.
A prosíme Tě za všechny, z koho už nic nového nevypadne, prosíme, dávej nám poznat, že není všem dnům konec.
A všechny své nevyslovené prosby vkládáme do modlitby, kterou nás naučil Tvůj Syn: Otčenáš... Amen.

POSLÁNÍ Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení. Ty však se tomu jako Boží člověk vyhýbej! Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života, k němuž jsi byl povolán a k němuž ses přihlásil dobrým vyznáním před mnoha svědky. (1Tim 6, 10-12)

POŽEHNÁNÍ ,Hospodin tě požehná a ochrání tě, Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv, Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.' (Num 6, 24-26)

PÍSEŇ 489 Tvé požehnání,

2. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ)

Gn 32, 25-31

Pak zůstal Jákob sám a tu s ním kdosi zápolil, dokud nevzešla jitřenka. Když viděl, že Jákoba nepřemůže, poranil mu při zápolení kyčelní kloub, takže se mu vykloubil. Neznámý řekl: „Pust' mě, vzešla jitřenka.“ Jákob však odvětil: „Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.“ Otázal se: „Jak se jmenuješ?“ Odpověděl: „Jákob.“ Tu řekl: „Nebudou tě už jmenovat Jákob (to je Úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls.“ A Jákob ho žádal: „Pověz mi přece své jméno!“ Ale on odvětil: „Proč se ptáš na mé jméno?“ A požehnal mu tam. I pojmenoval Jákob to místo Peniel (to je Tvář Boží), neboť řekl: „Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl mi zachován život.“

Milí přátelé,

život je boj. A to na všech frontách.

Fronta první: zápas se svou samotou a s kýmsi neznámým.

Jákoba někdo neznámý přepadne ve chvíli, kdy zůstává sám. Obě jeho ženy, obě jeho služky i jedenáct synů jsou už někde za vodou a dokud nevzejde jitřenka, tak musí Jákob zápasit.

Fronta druhá: zápas o požehnání a také o své jméno.

Jákob svého protivníka přemůže, a dokonce ho drží, dokud se nerozední. A dokud mu nepožehná. Jákob moc dobře ví, s kým bojuje, ale ten neznámý se ho zeptá, jak se jmenuje. A vzápětí dostane jméno nové a spolu s ním i požehnání. Být někomu požehnáním znamená vědět, jak se ten dotýčný jmenuje. To je i takový základ.

Fronta třetí: zápas o Boží přítomnost a zachování života.

Jákob chce znát jméno svého dosavadního protivníka. A dostane ho. A hned to místo boje nazve Tváří Boží, neboť ví, že viděl Boha tváří v tvář a byl mu zachován život.

Střih. A k předchozím scénám či frontám se ještě vrátíme.

Jákob se po mnoha letech vrací do své vlasti. Je z něj bohatý a úspěšný muž v nejlepších letech. Ale není mu dobře. Starý nevyřízený účet s bratrem Ezauem jej tíží. Ani dvacet let ho nesmazalo a Jákob se bojí, že podle zákona odplaty může o všechno přijít. O majetek i o rodinu. Když převedl všechno, co měl, přes řeku Jabok, zůstal té noci docela sám. To muselo být zvláštní: muž, který byl stále obklopen čtyřmi ženami, jedenácti dětmi a každý den trávil uprostřed početných stád – se najednou ocitne docela sám a ve tmě. Ale tak to v životě chodí. Jsou okamžiky, kdy všechno, co máme a co jsme dokázali, musíme zanechat „na druhém břehu“. Nic z toho nás nezachrání ani neobhájí. V rozhodujících chvílích života – a nemám na mysli jen umírání, ale každé vážné rozhodování – je člověk sám a za nic se neschová.

Tu s ním „kdosi celou noc zápolil“. Bible úmyslně hned neříká, kdo to byl, a nechává na čtenáři, aby mu to postupně došlo. Noční zápas je zkratkou celého dosavadního Jákobova života. Zápas s Ezauem o prvorozenství, zápas s Lábanem o majetek, zápas s ženami, kterou z

nich bude mít raději a která mu dá více dětí. Jákob v těchto bojích rány rozdává i dostává. Však se říká, že život je boj, a každý to známe už z rodiny, a pak ze školy, z práce, z podnikání i politiky. Lidé jdou často tvrdě proti sobě, protože mají pocit, že si navzájem překážejí. Každý se snaží dokázat, že právě on je chytřejší, silnější, bohatší, zajímavější než někdo jiný. Ale té noci Jákob poznal, že i kdyby všechny předběhl a přechytračil, zůstává mu Protivník, kterého nikdy nepřemůže. Náš zápas s lidmi je nepodstatný a zbytečný. Naším jediným, skutečným a vážným soupeřem je Bůh.

Jákob, který se narodil jako druhorozený, se snaží celý život dokázat, že právě on si zaslouží být první. Podařilo se mu lstí získat otcovo požehnání, má jedenáct synů a majetku na rozdávání. Ale co je to všechno platné, když nezíská Boží požehnání. Jenže na Boha žádné úskoky neplatí. Jákob té noci jasně poznává, že jeho boj je marný. Nad Bohem nikdo z nás nezvítězí. Ale my přece nezvítězíme ani nad lidmi. K čemu nám to je někoho předběhnout a přechytračit? Kdo se někdy ocitl v ohrožení života, kdo strávil pár týdnů v nemocnici nebo ztratil někoho ze svých blízkých, ten dobře ví, jak zbytečná a bezcenná jsou všechna naše domnělá vítězství. Smyslem života přece není vyhrát, ale nežít zbytečně. Poznat, že můj život je pro někoho důležitý a potřebný. Nejde o to, koho jsme předběhli, ale zda jsme předali štafetový kolík. A právě o to teď Jákob zápasí. Ale zdá

se, že marně, protože když se ukázala jitřenka, Jákob byl raněn a nemohl se zvednout. A přece to nevzdal. Držel se Boha, který se mu v tu chvíli proměnil v nepřítele, a nepustil se ho, dokud nezískal požehnání. Právě to je na Jákobovi nejsympatičtější. I když prohrával, nevzdal to a držel se Boha zuby nehty dál. Netroufáme si to nazvat věrností. Spíš touhou, přáním či vzdorem, s kterým se Jákob brání roli druhorozeného, kterou mu život přisoudil. Zatímco Ezauovi na Bohu nezáleží, Jákob kvůli Božímu požehnání riskuje život a stává se psancem. V tom se projevuje jeho víra – v tom, že až do poslední chvíle zápasí a nikdy to nevzdá. „Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.“ Ač raněn – sází vše na jedinou kartu – na Boha, který jako by mu stále unikal.

Jak jinak může člověk Bohu projevit lásku než tím, že se ho drží, i když ho to bolí a všechno ostatní ztrácí. Ale dokud se člověk modlí, nic není ztraceno, i když třeba prohrává. Je lépe s Bohem raději trpět, než si užívat života – ale bez Boha.

A tehdy se ho ten Neznámý zeptal: Jak se jmenuješ? Když Jákob pronesl nahlas své jméno, jako by tím přečetl svůj vlastní neslavný životopis. Vždyť Jákob znamená v hebrejštině Podvodník, Křivák. Přiznal na sebe všechno, čím si pokazil a zkomplikoval život. Neříká: jsem úspěšný muž, který má majetek a velikou rodinu. Nevypočítává, čeho všeho dosáhl. Přiznává, že jeho cesta nebyla poctivá.

Jsem Jákob, ten, co tolikrát zakop. Jsem podvodník a lhář. Bože, ty víš, že nemám vůbec nic – jen strach z bratra a naději ve tvou pomoc. Dokud si člověk neprojde podobnou zkušeností a úzkostí, žije se mu možná lehčeji, ale dřív nebo později každý z nás takovou jákobovskou noc prožije. Díky ní však poznáme, jak málo nám toho zbývá, když se přestaneme schovávat za to, čeho jsme dosáhli.

Bylo už k ránu, když Bůh Jákobovi požehnal a dal nové jméno Izrael. Jákob se tak dočkal toho, po čem celý život toužil. Nyní konečně ví, že jeho život nebude zbytečný. Bůh bude skrze něj žehnat a pomáhat celému světu. Jákob se od této chvíle nebude mít lépe, ale bude mít jistotu, že jeho život není marný. Už nebude muset s nikým zápasit o místo na slunci. Skrze jeho život bude Bůh jednat a zápasit v tomto světě, jak to slíbil již Abrahamovi.

Toto požehnání skrze víru v Ježíše Krista přešlo i na nás. Tak jako Jákob nejsme my křesťané o nic lepší než druzí lidé, ale každý z nás si prošel zápasem s Bohem, v němž nejprve všechno ztratil – svou pýchu, chytrost a mazanost, abychom nakonec z tohoto zápasu vstali sice raněni, ale šťastni, že nás Bůh potřebuje a posílá do světa jako své děti, kterých se nikdy nevzdá.